

Marmara Depreminin hatırlattıkları...

İstanbul Depremini beklerken, 17 Ağustos 1999 Salı sabaha karşı herkes uykudayken yaşanan Marmara Depreminin 25. Yılı olmuş bile. Yirmi beş yıl geçmiş aradan ama yaşananlar belleklerimizde hala taze duruyor... Bölgedeki insanların yaraları hala kanıyor...

Deprem, ülkenin sanayileşmiş ve nüfusunun en yoğun bölgesini yerle bir etmişti. Daha önce ülkenin çeşitli yerlerinde yaşanan; Hakkâri, Tokat-Erbaa, Erzincan, Gediz, Bolu, Çanakkale, Kütahya, Varto depremleri gibi felaketleri ancak gazete ve radyo yayınlarından kısıtlı imkânlarla öğrenebilen Türkiye toplumu, televizyon aracılığıyla deprem gerçeğiyle sanki ilk kez yüz yüze geliyordu.

Marmara Depremi'nde bölgeye ulaşımın da kolay olması nedeniyle arama kurtarma çalışmaları, yabancı ülkelere gelen ekiplerin de katkısıyla büyük ölçüde profesyonelce yürütülebildi. Ancak çoğu müdahaleler, ne yazık ki yine el yordamıyla ve kendiliğinden gelişen dayanışmayla yapılabildi.

17 Ağustos Depreminde yaşananlardan çıkartılanlardan yola çıkarak deprem gerçeğini kavramak, deprem öncesinde, anında ve sonrasında yapılacaklarla ilgili deneyim sahibi olmak ve deprem bölgesinde bizzat çalışanlarla sadece televizyonları başında uzmanlardan dinledikleri bilgi sahibi olan herkes kararınca uğraşları doğrultusunda kendi bilgilerini geliştirmeye, yaygınlaştırmaya çalıştı. Deneyimler çeşitli yol ve yöntemlerle topluma aktarıldı; paylaşıldı. Örgütlenmeler ve dayanışma ağları, oluşturuldu. Artık deprem konusunda bilinçlenmiş gibiydik. İlkel arama kurtarma metodlarını ve deprem sonrası depremin sebep olduğu zararları geride bırakabileceğimiz konusunda rasyonel ve bilimsel bilgiler ışığında çalışmalar yapılabilecekti. Bu afet, bizim için milat olmuştu! Öyle sanıyorduk ama 6 Şubat 2023 Pazartesi sabaha karşı yine herkes uykudayken, meydana gelen ve 11 şehri yerle bir eden artarda iki depremle –ki “Asrın Felaketi” olarak adlandırılmıştı- gördük ki, hiçbir şey öğrenmemiş, ders almamışız!

Bir de baktık ki merkezi koordinasyon mekanizmaları neredeyse ortadan kalkmış, hatta çalışmalarda gerek yaşam hakkı, sağlık hakkı ve gerekse çevre bilinci konusunda inanılmaz bir geriye gidiş yaşanıyordu. Deprem, ayrımcılık, kayırmacılık, rantçılık ve işini yapmamakta neredeyse birbiri ile yarışan ve artık kar ve siyasal rant kaygısından başka bir şey düşünmeyen birer ticari kuruluş haline gel(tiril)en devlet kurumlarının fırsatçılığına dönüşmüştü. Liyakatsizliğin zirve yaptığı olayları gözlerimize kulaklarımıza inanamayarak izliyorduk.

Hani artık deneyimliydik! Bir deprem ülkesi olan Türkiye'nin özellikle deprem riskinin yüksek olduğu bilinen yerlerindeki toplanma yerlerinin, sığınakların, dayanıklı kamusal alanları; aşevleri, tuvaletler ve erkeklere oranla afetlerden iki kez fazla etkilenen kadınlar için özel güvenli alanların, özel sağlık desteğinin, artan ve zorlaşan gündelik iş yükünü azaltacak düzenlemeler olması gerekmez miydi? Esefle gördük ki, kadınların hayatlarını kolaylaştırmak bir yana, afete müdahalede toplumsal cinsiyet eşitliğinden söz edilmesine dahi tahammül kalmamıştı.

Evlerinde zaten güvencesiz ve ücretsiz köleler halindeki kadınlar, deprem sonrası bin kat daha ağırlaşan yaşam koşullarında sanki boyunlarının borcuymuş gibi, her türlü hizmeti yerine getirmek üzere yine yapayalnız kalmışlardı. Oysa her zaman olduğu gibi ailedeki hastayı, yaşlıyı, çocuğu, beslenmeyi üstlenen, her türlü olağanüstü şartlara rağmen yaşam alanlarını oluşturan; yaşanır hale getirenler yine onlar değil miydi? Hâlbuki kendileri de birer depremedeydi ve herkes gibi onların da fiziki, psikolojik-sosyolojik vb temel gereksinmelere ihtiyacı vardı.

Peki, sonrasında ne oldu? Alkışlarla kurtarılanlar, hayata tutunabildi mi? Özellikle enkaz altından çıkartılan çocuklar kurtarılabildi mi? Kurtuldularsa şimdi nerede; nasıllar? Bilemiyoruz çünkü bilgilendirilmiyoruz. Halkından gerçeği saklamak sanki bizim devlet geleneğimiz haline geldi. Her felaketten sonra, “resmi açıklama şöyle ama aslında işin aslı öyle değil” söylentileri her zaman kafalarda şüpheler yaratmaya devam etti ve görünen o ki bu kötü alışkanlık böyle sürüp gidecek...

Bunlar göremediklerimiz, bize resmi ne açıklama yapılırsa yani kayıtlara ne geçerse vicdanen kabul etmesek de katlanmak zorunda bırakıldığımız bir Türkiye gerçeği... Ancak bir de gözlerimizin önünde cereyan eden doğa katliamı var. Ona ne demeli? Verimli toprakların üzerine yığılan deprem enkazı, konut yapacağız diye katledilen asırlık zeytin ağaçları, daha neler neler...

17 Ağustos 1999 Marmara depremini unutmamak elbette ama büyük yıkımlar karşısında “Allah bunu unutturmasın” diye bir deyiş vardır ya, işte 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş-Elbistan merkezli deprem bu sözün haklılığını doğrular gibi, neredeyse o felaketi gölgeledi; onu geride bıraktı. 17 Ağustos Marmara Depreminin 25. Yılı nedeniyle düşüncelerimizi yazmak istedik o günlere dair ama ne var ki, 6 Şubat Depreminde yaşananlardan duyduğumuz acıyla, aradan yarım asra yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen, o zamanki olumsuz koşulların yerli yerinde kaldığını hatta bazı koşulların aradan geçen zamana karşın daha da geriye gitmiş olması nedeniyle ki Marmara Depreminin yıldönümünde Maraş merkezli 6 Şubat depreminden de söz etmeden geçmek mümkün olmadı. Çünkü yara aynı yaraydı ve hala kanamaya devam ediyordu...

Evet, bir İstanbullu olarak yaklaşan depremin ayak seslerini duyar gibiyiz. Her ne kadar uzmanlar bangır bangır bu gerçeği dile getirseler de seslerini duyan yok! Depremlerin değişmez “sesimi duyuyor musun” çığılığına yanıt veren yok!

İş, duyarlı sivil kuruluşlarla, bilinçli örgütlenmeler oluşturarak depremden en az zararlı çıkmanın yollarını bulmakta...

Kadavist

Kadav.tr

KADAV Kadınlarla Dayanışma Vakfı

KADAV Ofis - KADAV Danışma ve Dayanışma Merkezi

Fevzi Çakmak Mahallesi, Halkalı Caddesi, 195/A, No: 11-12, 34295, Sefaköy, Küçükçekmece, İSTANBUL

Tel: +90 212 251 58 50, Faks: +90 212 251 58 49 www.kadav.org.tr, info@kadav.org.tr

25 yıl önce deprem bölgesine kadınlar ve çocuklara destek olmak amacıyla koşan kadınların kurduğu Kadınlarla Dayanışma Vakfı; KADAV o günde bugün de kadınların sesini duymaya ve duyurmaya çalışıyor gücü yettiğinde. Kadın örgütleri, bilim insanları, duyarlı yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları nüfusunun yüzde yetmişi deprem riski olan bölgelerde yaşayan halkların sesini duyuyorlar. Özellikle de İstanbul'da yaklaşan depremin sesi çok yakından duyuluyor. Şimdi sıra ülkenin genel şartları ne olursa olsun, bilgiyi, tüm araçları ve kaynakları buluşturarak gerçek bir planlama ve ön hazırlık yapmakta ve dayanışmayı her yönüyle güçlendirmekte. Unutmayalım ki deprem değil hazırlıksızlık öldürür. Bunu 17 Ağustos ve 6 Şubat depremlerinde binlerce can vererek öğrendik. Bütün iş, tüm bileşenleri ile bilinçli örgütlenmeler oluşturarak depremden en az zararla çıkmanın yollarını bulmakta...

Afetsiz günler dileğiyle ve dayanışmayla...

16.08.2024

Kadınlarla Dayanışma Vakfı_KADAV

www.kadav.org.tr

info@kadav.org.tr

Kadavist

Kadav.tr

KADAV Kadınlarla Dayanışma Vakfı

KADAV Ofis - KADAV Danışma ve Dayanışma Merkezi

Fevzi Çakmak Mahallesi, Halkalı Caddesi, 195/A, No: 11-12, 34295, Sefaköy, Küçükçekmece, İSTANBUL

Tel: +90 212 251 58 50, Faks: +90 212 251 58 49 www.kadav.org.tr, info@kadav.org.tr

KADAV Ofis - KADAV Danışma ve Dayanışma Merkezi

Fevzi Çakmak Mahallesi, Halkalı Caddesi, 195/A, No: 11-12, 34295, Sefaköy, Küçükçekmece, İSTANBUL

Tel: +90 212 251 58 50, Faks: +90 212 251 58 49 www.kadav.org.tr, info@kadav.org.tr